
Samice Kamba je znamenitý stratég

Samice Kamba je znamenitý stratég

LIDOVÉ NOVINY

Každé samici jde o to, aby zaujala samce, říká pro LN Marina Vančatová z Univerzity Karlovy, která studuje vztahy mezi gorilami.

* LN Gorily spolu prý komunikují méně než šimpanzi, proč tomu tak je?

Gorily horské, na rozdíl od šimpanzů, žerou většinou listy a stonky. Tato potrava je bohatá na celulózu, ale obsahuje málo cukrů, škrobů a dalších živin. Proto musí žrát hodně, což jim zabere mnoho času a pak musí potravu dlouho trávit, aby celulózu přeměnily na živiny. Na rozsáhlejší komunikaci proto nemají tolik času.

* LN Zkoumáte vztahy mezi gorilami. Jak práce probíhá?

Díky projektu Odhalení Českého rozhlasu Leonardo máme k dispozici mnohahodinové videonahrávky ze života goril v pražské zoo. Kromě této skupiny sledujeme ještě další gorily v Institutu Maxe Plancka v Lipsku, dále v britském Bristolu a v dalších evropských městech. Analyzujeme videonahrávky i poznámky z pozorování chování a sledujeme, jak se vyvíjejí vztahy. U goril se totiž samice v žebříčku hierarchie u samce střídají na různě dlouhou dobu. Chvilí může být jedna první, pak klesne na druhé místo, nebo na nějaký čas nemá vedoucí pozici žádná samice.

* LN Proč gorily v zajetí usilují o vedoucí postavení ve skupině? Žrádla mají přece dost.

Každé samici jde hlavně o to, aby zaujala samce a on jí vyjadřoval sympatie.

Pokračování na straně XI

Dokončení ze strany IX

* Když je s ním samice zadobře, má jistotu, že pokud se mládě ocitne v ohrožení, samec jej ochrání. Navíc život ve skupinách je gorilám geneticky daný, snaha zalíbit se samci je z velké části dána geneticky.

LN Jak se vyvíjely vztahy ve skupině goril v pražské zoo?

* Když přišla do skupiny samice Kamba, chovaly se k ní samice Kijivu a Shinda jako k úplně podřízené. Kamba je ale velice chytrá a různými strategiemi svoji pozici zlepšovala. Když čekala potomka, měla privilegované postavení. Po neúspěšném porodu si vytvořila velmi dobrý vztah s mladou samičkou Mojou, dcerou Kijivu, a převzala roli tety, protože Kijivu se teď musí starat o novorozené mládě Tatu. Vypadá to jako určitá strategie, protože až za pár let Moja doroste, bude v případě konfliktu stát na její straně a současnou péčí o mládě získává spojence také v Kijivu. Nyní Kamba nemá vedoucí pozici, ale občas si půjčuje Tatu. Ví, že až toto mládě povyroste, bude si chtít hrát s Mojou. Kamba bude mít na své straně dalšího člena skupiny.

LN Myslíte si, že Kamba postupuje uvědoměle, s jakýmsi plánem?

* Její chování je dáno zákonitostmi v gorilích skupinách. Nemůžeme říct, že vědomě buduje strategii na léta dopředu. Ale může mít genetický předpoklad, aby se tak chovala, protože je to pro ni výhodné.

LN Proč se o Moju nezačala starat Shinda, když měla s Kijivu užší kontakt než nově příchozí Kamba?

* Kamba měla výhodu, protože v době svého těhotenství se začala hormonálně připravovat na mateřskou péči. Nezdařený porod v ní pravděpodobně probudil mateřské city. Navíc, než se narodilo mládě Tatu, starala se Kijivu o svého prvorozeného potomka Moju. Ale už v tuto dobu Kamba trávila s Mojou hodně času. Po porodu Tatu se Moja cítila jakoby odstrčená, takže péči tety Kamby velice přivítala.

LN Jaká je perspektiva gorilí skupiny v pražské zoo?

* Kijivu už podruhé bez problému porodila a ve skupině je vynikající atmosféra. Tlupa by snesla určitě více jedinců a prostory pavilonu to umožňují. Ovšem goril je v zajetí málo a z přírody se už nesmí dovážet. Bude proto záležet na náhodě, zda skupina poroste. Možná se podaří vyřešit důvod současné neplodnosti Shindy, možná Kamba znovu přijde do jiného stavu anebo se možná podaří získat další plodné samice z jiné zoologické zahrady. To je ovšem záležitost evropského koordinátora chovu goril. Ale je logické mít ve skupině více než jednu plodnou samici. Takže i když je Moja kouzelná samička a lidi ji milují, musí jít za několik let pryč, aby nepočala s Richardem, svým otcem, potomka. Odhaduji, že to bude tak za pět let, až začne být pohlavně dospělá. Zároveň starší samice v tlupě zůstávají. To je případ Kamby, pro kterou je Praha zřejmě konečnou stanicí. Cítí se tady dobře, může si užívat klidu ve skupině.